

Høring om endringer i ERS-forskriften og opphevelse av forskrift om Kystfiskeappen

I forbindelse med at krav om ERS og VMS utsettes for fartøy under 8 meter, og at Kystfiskeappen legges ned, foreslår Fiskeridirektoratet at virkeområdet til Kystfiskeappen flyttes over til ERS-forskriften for å unngå at det særlige behovet for rapportering som følger av virkeområdet til Kystfiskeappen bortfaller.

Fiskeridirektoratet foreslår i tillegg at flere tilfeller med et særlig behov for kontroll blir nevnt spesifikt i forskriften, herunder kongekrabbe, leppefisk, samfiske og kvotesamarbeid.

Eventuelle innspill må merkes med Fiskeridirektoratets referanse **25/20018** og sendes til postmottak@fiskeridir.no innen **7. november 2025**.

1. Bakgrunn

I 2015 ble det innført krav om rapportering med Kystfiskeappen for mange fartøy under 15 meter. Appen erstattet også mange av direktoratets SMS-løsninger. Kravene skulle ivareta flere av de hensyn som gjelder behovet for rapportering på havet, i tillegg til de artsreguleringene som har et særlig behov for sporing og rapportering. Mange dispensasjoner uthuler også myndighetenes kontrollmuligheter, og rapportering med Kystfiskeappen ble innført som et avbøtende tiltak og vilkår for å benytte disse dispensasjonene.

Kystfiskeappen eies av Fiskeridirektoratet og driftes av et eksternt firma. Appen har de senere årene ikke blitt oppdatert og har derfor naturligvis sine mangler. De som i sin tid var med på å utvikle og drifte appen er ikke lenger en del av det eksterne firmaet, og det vil kreve betydelige ressurser og kostnader å videreføre appen.

ERS og VMS er vurdert som en bedre løsning både for myndighetene og ansvarshavende om bord. I den vurderingen er det lagt særlig vekt på at Kystfiskeappen i all hovedsak krever rapportering av de samme opplysningene som ERS. Det vil derfor ikke være en økt rapporteringsbyrde overfor ansvarshavende om bord. Videre planlegges det å samle flere systemer i ERS, noe som ikke vil kunne integreres i dagens Kystfiskeapp.

Fiskeridirektoratet foreslår at Kystfiskeappens virkeområde med noen mindre justeringer overføres til ERS-forskriften. De tilfellene som nevnes i dagens virkeområde for Kystfiskeappen innehar fortsatt et særlig behov for rapportering. Fiskeridirektoratet foreslår samtidig at leppefisk, samfiske og kvotesamarbeid legges til. Leppefisk har i dag krav om AIS, og det er nødvendig å pålegge krav om VMS. Samfiske og kvotesamarbeid er også identifisert som særtillatelser hvor det er nødvendig med krav om ERS og VMS for å kunne føre kontroll med at vilkårene etterleves.

Når det gjelder krav om AIS, er Fiskeridirektoratets erfaring hittil at AIS fungerer dårlig som system for dokumentasjon av fiskeriaktivitet. Utstyret er sårbart for manipulasjon og kan i tillegg enkelt slås av, som da medfører at data går tapt og at og at fisker dermed havner i en situasjon hvor fisket foregår uten sporing. Fiskeridirektoratet har arbeidet med å fase ut bruk av AIS i fiskerisammenheng, og dermed stille krav om VMS. Utvikling og innovasjon av VMS-utstyr, samt redusert pris, har gjort at dette er mer aktuelt nå sammenlignet med de senere årene.

Fiskeridirektoratets vurdering er at krav om AIS er best egnet for å ivareta sikkerheten til havs, og at dette bør ligge under Sjøfartsdirektoratets domene, og gjelde alle fartøy, ikke bare fiskefartøy. Fartøy som allerede har installert AIS, vil bli rådet til å fortsatt beholde dette sammen med VMS for å ivareta sikkerheten til havs, og Fiskeridirektoratet oppfordrer de ulike interesseorganisasjonene til å råde sine medlemmer om det samme.

Det vil også være mulig å åpne opp for offentliggjøring av VMS-data i sanntid, hvor da kartsystemer som er koblet på nett kan vise VMS-data om bord i fartøyet. Dette vil kunne bidra til at VMS kan styrke sikkerheten til havs, og er noe Fiskeridirektoratet sammen med næringen ønsker å se nærmere på når krav om VMS en gang i fremtiden fullføres ned til null meter.

2. Fiskeridirektoratets forslag

Fiskeridirektoratets forslag innebærer at virkeområdet, med noen justeringer, til forskrift 19. desember 2014 nr. 1822 om elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy under 15 meter (forskrift om kystfiskeappen) § 2 flyttes over til forskrift om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy (ERS-forskriften) §§ 8 og 10. Samtidig oppheves forskrift 19. desember 2014 nr. 1822 om elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy under 15 meter (forskrift om kystfiskeappen).

Forslaget innebærer da at ansvarshavende om bord må sende POR-melding istedenfor LND-melding. Dette er meldinger som i stort inneholder det samme. Innholdet i tabellen i forskriften er likevel noe ulikt utformet, men dette skyldes i hovedsak en oversikt over opplysninger som angis automatisk, som for eksempel meldingsnummer, sekvensnummer, radiokallesignal og fartøynavn. Opplysningene som ansvarshavende om bord selv må oppgi er de samme: informasjon om fangst, landingsopplysninger og tidspunkt. Tidsfristene og øvrige rutiner for rapportering forblir uendret for fisker.

ERS-forskriften tillater at fartøy med største lengde under 15 meter som fisker i norsk territorialfarvann kan rapportere fiskesorter som til sammen er begrenset oppad til totalt 200 kilo rund vekt samfengt. Dette er ikke tillatt i Kystfiskeappen. Forslaget vil derfor innebære en lemping fra de som i dag bruker Kystfiskeappen. Fiskeridirektoratet vurderer likevel at å samle all rapportering i ERS vil veie tyngre enn ulempen med mer lempelig rapportering i ERS sammenlignet med Kystfiskeappen.

Fiskeridirektoratet foreslår også at dagens praksis med Kystfiskeappen om at enhver høstingsaktivitet som utføres skal rapporteres for fartøy som omfattes av virkeområdet videreføres og inntas i forskrift.

Fiskeridirektoratet har også identifisert at instruks 1. mars 2005 nr. 1832 for føring av fangstdagbok fortsatt er gjeldende, og foreslår at denne oppheves ettersom papirdagboken ikke lenger er gjeldende.

3. Konsekvenser av forslaget

Forslaget fra Fiskeridirektoratet vurderes til å medføre mindre konsekvenser. De aller fleste fartøyene under 8 meter som omfattes av forslaget har i dag krav om bruk av Kystfiskeappen, og dermed erfaring og rutiner for rapportering. Mange har også krav om AIS. Ved at virkeområdet flyttes fra Kystfiskeappen og over til ERS-forskriften, vil fisker måtte forholde seg til en ERS-leverandør og en VMS-leverandør istedenfor Kystfiskeappen.

Fiskere skal dermed sende en melding om havneanløp (POR-melding) istedenfor en landingsmelding (LND-melding). Meldingene inneholder i stort det samme, hvor grunnleggende opplysninger om turen oppgis av fisker.

Forslaget innebærer i tillegg krav om installasjon og rapportering av posisjon med en VMS-enhet. Mange har som følge av artsregulering eller andre bestemmelser allerede krav om AIS eller VMS. For de som verken har AIS eller VMS, vil dette innebære en ny installasjon og oppkobling av sporingsenhet. For de som har AIS vil det innebære at enheten må byttes ut med VMS eller at VMS installeres i tillegg til AIS.

Av de tilfellene som nå foreslås inntatt i ERS-forskriften, er det i all hovedsak fartøy som er gitt dispensasjon etter forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel § 5 sjette

ledd, § 5a første ledd, eller § 8 fjerde ledd, eller som har dispensasjon fra en salgsorganisasjon til å drive kaisalg, hvor det i dag verken er krav om AIS eller VMS. Disse tilfellene har allerede krav om Kystfiskeappen, og det vil derfor bare være VMS som i all hovedsak utgjør den faktiske endringen.

Forslaget innebærer også krav om ERS og VMS for fartøy som deltar i et kvotesamarbeid og samfiske. Det er noe uklart hvor mange fartøy under 8 meter dette vil gjelde, all den tid dette er særtilatelser som fisker må søke om. Fiskeridirektoratet antar at mange av disse allerede er kjent med både posisjonsrapportering og rapportering om høstingsaktivitet, og at det derfor vil være mulig å etterleve et slikt krav. Samfiske og kvotesamarbeid er identifisert som særtilatelser hvor det er tvingende nødvendig med krav om ERS og VMS for å kunne føre kontroll med at vilkårene etterleves.

Fiskeridirektoratet har erfaring med at det installeres AIS om bord i den minste flåtegruppen, for eksempel om bord i mindre fartøy som fisker etter leppefisk eller kongekrabbe, og vurderer derfor at installasjon av VMS i liten grad vil by på problemer. I de tilfeller det allerede er installert AIS legges det til grunn at dette ikke vil by på praktiske problemer, all den tid begge enheter har samme krav til plass og strømforsyning.

4. Økonomiske kostnader

4.1 Innledning

Forslaget omfatter bare fartøy under 8 meter, og kostnadene vil variere basert på hva fartøyet allerede har skaffet seg. Noen har allerede både ERS og VMS, og oppfyller dermed alle krav som forslaget innebærer. Noen har ingenting, mens noen har en av delene.

Ulempen som pålegges næringsutøveren er kostnadene som følger med krav om fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering (ERS og VMS). Fiskeridirektoratet har sett en utvikling i de totale kostnadene en fartøyeier må forholde seg til, og at dette i dag er på et svært lavt nivå sammenlignet med noen få år tilbake. Mye av dette skyldes ny og mer tilgjengelig teknologi, samt at flere leverandører i markedet som har bidratt til økt konkurranse. I tillegg har flere leverandører av de ulike løsningene som har vært tilgjengelig på markedet, vært med siden innføringen i 2011. Løsningene har, i takt med senkning av nedre grense for fartøys størrelse, blitt utviklet og tilpasset til de ulike fiskeriene.

4.2 Installasjonskostnader

Ved innføring av krav om fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering vil installasjonskostnadene være den største utgiftsposten. For posisjonsrapportering består dette av innkjøp og installasjon av VMS-enhet utført av godkjent installatør. Installasjonskostnadene reduseres ved at Garantikassen for fiskere gir 7700 kr i engangsstøtte per merkeregistrerte fartøy under 15 meter, når de installerer godkjent utstyr innen de forskriftsfestede fristene. Leverandører av utstyr for posisjonsrapportering melder til Fiskeridirektoratet at støtteordningen gjør det nesten kostnadsfritt å installere og ta i bruk deres systemer.

Kostnadene for innkjøp og installasjon av utstyr kan variere blant de ulike leverandørene, og fartøyeier må derfor undersøke hvilken leverandør som passer best til sitt fartøy og dets drift. Fiskeridirektoratet kan ikke gi råd om hvilken leverandør eller installatør fartøyeier bør velge. Erfaringer fra den større flåten er at utstyret som selges på markedet har lang levetid. Det forventes derfor ikke at utstyret ofte må byttes ut, noe som gjør innkjøps- og installasjonskostnadene lave når de fordeles på antall år som utstyret brukes.

For fangstrapportering (ERS) stilles det ikke krav til at installasjon utføres av godkjent installatør. Utstyret som brukes til fangstrapportering varierer avhengig av leverandør, og er eksempelvis PC, nettbrett, mobil, kartmaskin o.l. Installasjonskostnadene varierer derfor fra null kroner og opp til den kostnaden det er å kjøpe inn utstyret man ønsker å benytte. Alle som i dag har Kystfiskeappen har mobil de kan rapportere med. For disse vil forslaget innebære å laste ned og installere en ny app. I slike tilfeller vil det ikke være noen installasjonskostnader knyttet til ERS.

4.3 Abonnementetskostnader

Både posisjonsrapportering og fangstrapportering krever abonnement for å fungere. Enkelte leverandører tilbyr både posisjonsrapportering og fangstrapportering i ett og samme abonnement. Abonnementene som kreves avhenger av hvor fartøyene skal fiske. Svært få fartøy under 8 meter fisker utenfor 12 nautiske mil. Mange vil derfor i hovedsak være dekket av de billigste abonnementene. Det tilbys også kombinasjonsabonnement for de som i korte perioder fisker utenfor 12 nautiske mil, og dermed får krav om satellittabonnement.

Fiskeridirektoratet samarbeider med leverandørene for å sikre at abonnementene som tilbys i markedet skal være så fleksible og kostnadseffektive som mulig. Erfaringer fra blåkveitefiske gjorde at Fiskeridirektoratet for sesongen 2025 tillot leverandørene å tilby egne abonnement tilpasset fiske etter denne arten.

Abonnementetskostnad for posisjonsrapportering varierer avhengig av leverandør og abonnement, og starter på rundt 100kr/mnd. og oppover.

Abonnementetskostnad for fangstrapportering varierer avhengig av leverandør og abonnement, og starter på rundt 100kr/mnd. og oppover.

De totale årlige kostnadene fartøyeier har med posisjonsrapportering og fangstrapportering beløper seg derfor fra rett under 3000 kr og oppover. Det tilbys også av enkelte leverandører å pause abonnementet, og da bare betale for den perioden fartøyet er i bruk. Dette vil kunne redusere de årlige kostnadene ytterligere.

5. Høringsfrist

Det vurderes at høringsfristen for forslaget kan settes til seks uker, ut fra forslagets omfang. I denne vurderingen legges særlig vekt på at alle berørte aktører allerede i perioden mars 2025 til september 2025 hadde planlagt å tilpasse seg disse kravene. Majoriteten av fartøyene som omfattes av forslaget, har siden 2015 hatt krav om fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering i form av Kystfiskeappen eller AIS. Dette forslaget vil derfor i all hovedsak innebære en justering av allerede eksisterende krav.

Med hilsen

Lene Brosvik Roska Aalén
seksjonssjef

Andreas Melingen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	Trondheim
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8388	Ramberg
Pelagisk Forening	Slottsgaten 3	5003	Bergen

Kopi til:

Kystvakten

Vedlegg

Vedlegg 1 - Forslag om forskrift om endringer i ERS-forskriften og opphevelse av forskrift om Kystfiskeappen

